

[Start](#)[Sök](#)[Hjälp](#)[Om SBL](#)[Om databasen](#)

[Meriter](#) | [Biografi](#) | [Författare](#) | [Arkivuppgifter](#) | [Tryckta arbeten](#) | [Källor och litteratur](#)

Carl G A Cederström

Född: 1867-03-05 – Stockholms stad, Stockholms län

Död: 1918-06-29

[Flygpionjär](#), [Pilot](#), [Flyglärare](#), [Flygplanskonstruktör](#)

Band 08 (1929), sida 193.

Meriter

13. Carl Gustaf Alexander Cederström, [de båda föregåendes](#) brylling, f. 5 mars 1867 i Stockholm, d 29 juni 1918 vid flygolycka på Ålands hav. Föräldrar: fideikommissarien, fil. doktorn Anders Cederström och Maria Cecilia Wennerström. Elev vid Ladugårdslands elementarläroverk ht. 1877—vt. 1880; tillbragte någon tid till sjöss; e. kadett vid flottan; elev vid h. realläroverket i Stockholm ht. 1882—vt. 1884 och vid Chalmers tekniska läroanstalts lägre avdelnings andra årskurs ht. 1884—vt. 1885; genomgick Alnarps lantbruksinstituts agronomkurs 1 nov. 1888—21 okt. 1890; lantbrukselev. Avreste till Amerika hösten 1891; idkade därstädes en tid handel med får; uppträdde därefter som varietésångare under namn av Charles Ström; vistades i Paris från början av 1893; återvände till Stockholm sensommaren 1893; praktiserande lantbrukselev i Värmland å Gustavsviks egendom i Varnums socken mars 1894 och å Segmons egendom i Eds socken sept.—nov. 1894; arrenderade Brunns gård, Ingarö socken, 14 mars 1895—13 mars 1910; en av stiftarna av Bil-a.-b. 1907 och ledamot av dess styrelse 25 jan. 1907—15 juni 1911 (verkställande direktör); flygelev vid L. Blériofs flygskola i Pau våren 1910; avlade prov för internationellt flygcertifikat 2 maj 1910; ledamot av styrelsen för Skandinaviska aviatik-a.-b. 9 febr. 1911—30 sept. 1913; chef för flygskolan å Malmslätt sommaren 1912—1913; direktör för Södertälje verkstäders aviatikavdelning 1913—16; en av stiftarna av Nordiska aviatik-a.-b. 1916 samt ledamot av dess styrelse från 13 juli 1916 och verkställande direktör från 1916.

Gift 1) 5 juni 1900—6 juni 1906 med [Maria \(Marika\) Alexandra Sofia Stiernstedt](#), f. 12 jan. 1875, dotter till generallöjtnanten, friherre Leonard Vilhelm Stiernstedt och 4 okt. 1909 omgift med skriftställaren [Ludvig Anshélm Nordström](#); 2) 22 juli 1909 med Maria (Minna) Poppius, f. 3 juli 1883, dotter till tullfiskalen Erik Gabriel Poppius i Stockholm.

Biografi

Skiftande öden mötte C. ända från ynglingaåren. Han hade redan hunnit pröva skilda utbildningsvägar, då han vid några och tjugu års ålder reste till Amerika, där han tillbringade flera år under ett växlingsrikt bohemliv, än som kreaturshandlare eller cowboy och än som vissångare. Sedan han återvänt hem och fortsatt en tidigare påbörjad utbildning till jordbrukare, fick han på arrende övertaga gården Brunn å Ingarö, tillhörande faderns fideikommisssegendom Beatelund. Under femton år ägnade han sig nu åt

Carl Cederström.

Fotografi.

jordbruket, men på ett för honom säreget sätt: »Man skötte lantbruket, sålde mjölk till Saltsjöbaden, gjorde affärer med hästar och hö, jagade — och reste till stan.» C. blev snart känd som en oförliknelig sällskapsmänniska, en humorist och ett kvickhuvud, som med ett otal upptåg roade sig själv och vänkretsen. Mycket musikalisk, trakterade han sin luta med verklig virtuositet. Likaså utgav han några dansuppteckningar och kompositioner, de senare under pseudonymen »Calle på Brunn», ett namn, under vilket han var uppburen i vida kretsar.

Emellertid tröttnade C. på lantbruket. Automobilerna hade nu börjat komma över försöksstadiet, och C. skyndade sig att i Stockholm starta ett företag kallat Bilaktiebolaget, vilket under flera år försåg allmänheten i huvudstaden med lyxbilar för färder till och från teatrar, middagar och supéer. Särskild framgång fick bolaget efter den stora automobilutställningen på Kaptensudden, där de Cederströmska bilarna tilldrogo sig berättigad uppmärksamhet. Längre skulle C. dock ej hålla fast vid bilbranschen. »Mitt i denna säregna affärsperiod gick kometen Blériot över Engelska kanalen — och därmed var jag klar för en ny levnadsbana», berättar han själv. Det var 25 juli 1909 Blériot företog sin färd. Under en affärsresa på sensommaren 1909 fick C. tillfälle att i Köln åse några av Blériot givna flygupervisningar, och våren 1910 var han flygelev vid Blériot's flygskola i Pau. Det var med dåtidens flygplan ingen riskfri utbildning, C. gick till mötes, men han besatt de egenskaper, som voro nödvändiga för ett gott resultat. Den 2 maj vann han efter många motigheter flygcertifikat, det sjuttiofjärde i ordningen.

Till Sverige medförde C. vid återkomsten en liten Blériot-maskin, »Bil-bol». Den hade av C. försetts med en 40—50 hkr. motor, egentligen en vanlig båtmotor, med vilken en del förändringar vidtagits för att minska vikten. I juli infann sig C. i Köpenhamn för att tävla om första flygresan över Sundet. Den 6 juli var han på god väg men tvangs gå ned halvvägs, över Saltholm, och så blev han förekommen av en dansk konkurrent. Den 24 aug. gjorde C. dock resan och satte strax därefter skandinaviskt rekord med en flygning på 1 timme och 4 minuter. C. deltog därpå i sept. 1909 i den första svenska flygveckan i Stockholm och vann där flera segrar. Den 2 okt. gjorde han den första flygfärden över staden och strömmen från Ladugårdsgärdet runt slottet och Djurgården. »Flygbaronen» blev nu oerhört populär: en turné i Norge på hösten, under vilken C. flög över Oslo och flera andra städer, blev ett enastående triumftåg. Under vintern 1910—1911 skaffade C. sig en ny flygmaskin med en 50 hkr. roterande Gnomemotor. Med denna satte han under den andra svenska flygveckan i Stockholm i maj 1911 skandinaviskt höjdrekord med 740 meter och erövrade tidningen Dagens nyheter's pris å 1,000 kronor för en färd in över staden runt Skeppsholmen och Djurgården. Den 26 maj vann han ett pris på 5,000 kronor för en »åtta» över Stockholm runt Norrmalm och Söder. Under följande sommar och höst gav han flygupervisningar i en mängd svenska städer och deltog i okt. året därpå i den tredje flygveckan i Stockholm. I så gott som alla landsändar är flygningens genombrott förknippat med »flygbaronens» namn.

C. började emellertid vid denna tid övergiva den aktiva flygningen för att i stället rikta sin uppmärksamhet på undervisning i flygning och industriell tillverkning av flygplan. Till en början lyckades han intressera de militära myndigheterna för upprättandet av en svensk flygskola, vilken startade på Malmslätt under sommaren 1912 och var i full verksamhet på våren 1913, då utbildning jämväl lämnades i förändrad av vattenflygplan. På hösten samma år fick C. till stånd en särskild aviatikavdelning vid Södertälje verkstäder och anordnade i samband med denna en flygskola strax utanför staden. De aeroplan, som gjordes i Södertälje, voro till en början av Farmantyp. Snart nog vann tillverkningen en sådan stadga; att både armén och marinen under världskrigets första år i stort kunde förse sig med sitt behov av flygplan från den Cederströmska fabriken. Genom täta resor — även under kriget — höll C. sig å jour med utvecklingen, i den mån som de små förhållandena medgävo.

År 1916 lämnade C. Södertälje och startade ett eget företag, Nordiska aviatikaktiebolaget, med verkstad strax utanför Stockholm. Här tillverkades flygplan av nya typer, och en och annan leverans till staten kom till stånd. Nu ägnade C. jämväl sitt intresse åt en annan sida av flygningen, lufttrafiken, som han väntade skulle taga fart efter kriget. Genom resor till Finland förberedde han öppnandet av en svensk-finsk luftlinje och hade låtit utföra en särskild trafikmaskin, med vilken han tänkte starta denna linje. Ehuru utrustat med pontoner och två motorer, motsvarade dock det nya flygplanet ej tekniskt den uppgift, för vilken det var avsett. Till medhjälpare hade han nu sin gamla elev, kaptenen vid flottan K. G. Krokstedt, C.: s jämlike i kallblodighet och djärvhet. I juni 1918 provflögs det nya flygplanet vid Furusund; man beredde sig för den

första turen till Finland. Denna anträdde på morgonen 29 juni med Krokstedt som förare och C. som passagerare. Planet siktades österut över skären och försvann — för alltid.

Efter någon tid anträffade en norrlandsbåt C: s lik flytande invid den svenska kusten. Han bisattes i Engelbrektskyrkan i Stockholm, varifrån kistan under stor tillslutning fördes till hamnen och vidare på ett fartyg till Ingarö kyrkogård. Vid färden genom skärgården flaggades allmänt på halv stång, och begravningen blev en enastående stämningsfylld högtidlighet.

Författare

Lenn Jacobson.

[Sök i Nationella Arkivdatabasen](#)

Arkivuppgifter

Tryckta arbeten

Tryckt skrift: Fyrtiofyra år på jorden och en liten tid i luften, eller Cari Cederströms underbara öden och äventyr berättade af honom själf, i sammandrag (Söndags-Nisses julnummer, 1911; omtr. i Carl Cederström, en minnesbok, Sthm 1919, s. 107—122).

Kompositioner: Roslagsdansar för piano, upptecknade af Spel-Kalle. Sthm [1906]. — Tre skärgårdslåtar för piano. (1. Gillingevalsen. — 2. Gillingepolkan. — 3. Ingaröpolkan.) (Under pseud. Calle på Brunn.) [De två förstnämnda även i arrangement för orkester av C. F. Ringvall. Sthm & Hamburg [1907]. (Abr. Lundquisfs orkester-bibliotek, N: o 52.)]

Källor och litteratur

Källor: Carl Cederström. En minnesbok, utg. av H. Zetterström (1919); [Axel Jonsson], Cederströmiana. Calle på Brunn in memoriam (1918).

Hänvisa till den här artikeln

Bäst är förstås om man kan göra en hänvisning till den tryckta versionen. Om man vill hänvisa till webbversionen måste man göra en länk till aktuell sida så att det är tydligt att det är webbversionen man hänvisar till. Ett exempel på en hänvisning till denna artikeln är:

Carl G A Cederström, <https://sok.riksarkivet.se/sbl/artikel/14739>, *Svenskt biografiskt lexikon* (art av Lenn Jacobson.), hämtad 2018-01-02.

Du kan också hänvisa till den här artikeln med hjälp av dess unika URN-nummer som är: **urn:sbl:14739** URN står för *Uniform Resource Name* och är en logisk identifierare för denna artikel, till skillnad från dess länk, som är en fysisk identifierare. Det betyder att en hänvisning till artikelns URN alltid kommer att vara giltig, oavsett framtida förändringar av denna webbsida.

En sådan hänvisning kan se ut på följande sätt:

Carl G A Cederström, urn:sbl:14739, Svenskt biografiskt lexikon (art av Lenn Jacobson.), hämtad 2018-01-02.

Rättelser

Skicka gärna in en rättelse på denna artikel om du hittar något fel. Observera dock att endast regelrätta faktafel samt inläsningsfel korrigeras. Några strykningar/tillägg eller andra ändringar i databasen kan inte göras, då den endast är en kopia av originalet (den tryckta utgåvan) och därför måste spegla detta.

Din e-postadress (frivillig uppgift):

Vad heter Sveriges huvudstad? (förhindrar spam):

Riksarkivet

Utgivare: [Svenskt biografiskt lexikon](#)

E-post: [sbl\[snabel-a\]riksarkivet.se](mailto:sbl[snabel-a]riksarkivet.se)